

Avond 5 Godsbeelden

Achtergrondinformatie

De bedoeling van deze les is om de jongeren te laten begrijpen wat het tweede gebod inhoudt, en dat te laten landen in hun leefwereld. Wij maken geen godenbeelden meer, maar ook wij hebben de neiging God op onze maat te snijden, zodat Hij zich aanpast aan ons, in plaats van wij aan Hem.

De betekenis van het tweede gebod tov het eerste

De Rooms-katholieke telling van de geboden loopt wat anders dan de protestantse omdat zij wat wij het eerste en het tweede gebod noemen samen nemen als 1 gebod (ze splitsen het laatste gebod in tweeën en komen zo toch weer op 10). Hieruit blijkt al dat de eerste twee geboden nauw samenhangen. Toch is het goed ze als aparte geboden te behandelen.

In het eerste gebod staat: vereer naast mij geen andere goden.

In het tweede gebod staat: maak geen godenbeelden

Wat is nu het verschil tussen deze twee geboden?

In gebod 1 gaat het over het dienen van iets anders, afgoden. In het tweede gebod gaat het om het naar beneden halen en afbeelden van de levende God.

Het eerste gebod zegt dus: dien alleen de HEER. Het tweede gebod zegt: dien Hem zoals Hij dat wil en niet op je eigen manier.

De geschiedenis van Hofni en Pinehas

Een voorbeeld van een geschiedenis waar duidelijk blijkt dat de Israëlieten een beeld maakten en daarmee de HEER wilden dienen is Exodus 32. (Lees b.v. vrs 1-7). Het gouden kalf was een Jahwe-beeld. Omdat God zelf boven op de berg in al zijn Majesteit te ongrijpbaar en onhandelbaar was maakten ze een beeld.

Een beeld is zichtbaar: je kunt er als het ware omheen dansen. Bovendien is het niet zo bedreigend als Gods eigen verschijning op de Sinaï. Verder maakt een beeld God hanteerbaar. Je kunt hem op je schouders nemen en verder trekken richting Kanaän.

Iets dergelijks zie je dus ook in de geschiedenis van Hofni en Pinehas en de ark (Lees 1 Samuël 4: 1-11) Bij die geschiedenis een paar opmerkingen:

- de geschiedenis speelt in de richtertijd: iedereen deed wat goed was in zijn eigen ogen. God had daarover zijn oordeel aangekondigd.

- De eerste klap is raak (vrs 2): 4000 doden. En de vraag die het volk daarbij stelt ook: waarom liet God ons zo'n nederlaag lijden. Maar ze zoeken het antwoord niet bij God, en gaan niet naar Samuël de profeet.

- In plaats daarvan komen ze met het idee om de ark mee te nemen naar het slagveld, dan moet God hen wel helpen. Ze gebruiken de ark dus als een godenbeeld: het is een zichtbaar symbool van Gods aanwezigheid en je kunt hem optillen en meenemen.

In vers 4 benadrukt de schrijver bewust de grootheid van God tegenover zondige mensen (Hofni en Pinehas) die denken Hem te kunnen manipuleren.

- De Israëlieten juichen en de filistijnen zijn diep onder de indruk; beiden denken vanuit hetzelfde heidense schema: als de ark erbij is, dan is de God van Israël erbij, en dan zal Hij dus wel voor z'n volk moeten optreden.

- Maar God laat zich niet manipuleren: de Israëlieten leiden een grote nederlaag, en de ark wordt buitgemaakt; Hofni en Pinehas vinden de dood.
- Overigens is het indrukwekkend om dat in hoofdstuk 5 en 6 te lezen hoe de Heer zorgt dat de ark weer terugkomt in Israël. Hij zit niet vast aan dat voorwerp. Maar Hij laat ook niet met een teken van zijn heiligheid spotten.

Om twee belangrijke redenen mogen we geen beeld van God maken. Het zijn ook precies de twee redenen waarom Israël zo niet met de ark om mocht gaan:

a. Hij is er te groot voor.

Je kunt God niet in een beeld vatten, en je kunt Hem al helemaal niet hanteerbaar maken. Hij wil ons leven bepalen en wil niet dat wij Hem aan ons leven aanpassen.

b. Hij is dichtbij gekomen in zijn Woord

Je kunt God niet in een beeld vatten, maar het hoeft ook niet. In tegenstelling tot de heidenen heeft Israël een persoonlijke God, die hen heeft aangesproken. Vgl Deut 4: jullie hebben geen gestalte gezien, maar jullie hebben een stem gehoord.

Toen het volk zondigde met het gouden kalf had God net z'n Woord gegeven op de Sinaï; in het verhaal in 1 Samuël 4 heeft God zich net geopenbaard via de profeet Samuël. God wil dat eerbiedig naar Hem geluisterd wordt en dat we Hem niet naar onze hand proberen te zetten. "Het geloof is uit het horen" (Rom. 10,17) betekent dan ook: je moet naar God luisteren en Hem gehoorzamen, en niet proberen Hem aan te passen aan je eigen wensen.

God is zichtbaar geworden in Jezus

God is dichtbij gekomen in zijn Woord. Dat is in het nieuwe testament nog veel duidelijker geworden, omdat Hij zich volledig heeft laten kennen in het Woord dat vlees is geworden (Johannes 1). In Jezus is God heel dichtbij gekomen.

Lees de onderstaande bijbelgedeelten maar eens.

Johannes 14

Jezus zei: 'Ik ben de weg, de waarheid en het leven. Niemand kan bij de Vader komen dan door mij. ⁷ Als jullie mij kennen zullen jullie ook mijn Vader kennen, en vanaf nu kennen jullie hem, want jullie hebben hem zelf gezien.' ⁸ Daarop zei Filippus: 'Laat ons de Vader zien, Heer, meer verlangen we niet.' ⁹ Jezus zei: 'Ik ben nu al zo lang bij jullie, en nog ken je me niet, Filippus? Wie mij gezien heeft, heeft de Vader gezien. Waarom vraag je dan om de Vader te mogen zien?'

Johannes 1

Niemand heeft ooit God gezien, maar de enige Zoon, die zelf God is, die aan het hart van de Vader rust, heeft hem doen kennen.

Vergelijk ook 2 Korinte 4:4 en Kolossenzen 1:15.

We moeten dus nooit meer over God denken buiten Christus om. Wat leert Christus ons over God? Christus maakt zelf duidelijk (bijv. Johannes 5:30, 6:39) dat Hij niks anders deed dan de wil van zijn Vader in de hemel zichtbaar maken en uitvoeren. In alles wat Hij deed werd de glorie en het karakter van zijn Vader zichtbaar.

Een stukje uit een Curaçaoese cursus

Typisch voor het magische denken is de idee dat je via bepaalde voorwerpen, handelingen of formules invloed kunt uitoefenen op je leven.

En ook al doe je niet aan bruha of voedoe toch kun je wel degelijk door dit denken beïnvloed zijn. Een paar voorbeelden.

- door een open Bijbel in huis te hebben, bescherm je je tegen kwade invloeden.
- door een rozenkrans aan de spiegel van je auto te hangen bescherm je jezelf.
- door elke dag 5 keer hetzelfde gebed op te zeggen hoop je dat God j sneller zal verhoren.

Maar God accepteert dit niet. Want:

- 1) Hij is veel te machtig om zich te laten manipuleren. Je kunt Hem niet beïnvloeden door voorwerpen, prentjes, beelden of wat dan ook.
- 2) God is dichtbij. Je hoeft met Hem geen contact te zoeken via moeilijke omwegen. Hij is naar je toegekomen: in de Here Jezus, in zijn Woord, en Hij wil dat je naar Hem toekomt, door gewoon met Hem te praten in het gebed.
- 3) God heeft zijn liefde al bewezen. Je hoeft Hem niet voor je te winnen. Hij liet zijn Zoon voor jouw zonden aan het kruis sterven. Zo groot is zijn liefde. Als je gelooft dat Hij dat voor je deed, dan zul je er ook op vertrouwen, dat Hij je leven leidt, je beschermt, en je geeft wat goed voor je is.

Godsbeelden

Wij zullen vandaag niet zo snel in de verleiding komen om een beeld van God te maken om voor te knielen. Toch kunnen we wel in onze gedachten een beeld van God maken dat niet klopt met hoe God werkelijk is.

In de bijbel komen we ook voorbeelden tegen van mensen die een eenzijdig of verkeerd beeld van de Here hebben.

Welk godsbeeld past bij de volgende teksten?

strengere rechter, sinterklaas, joker, vriendelijke oude man

1 Samuël 4:3 godsbeeld:

3 Toen het leger naar het kamp was teruggekeerd, vroegen de oudsten van Israël: 'Hoe komt het dat de HEER ons vandaag tegen de Filistijnen een nederlaag heeft laten lijden? De ark van het verbond met de HEER moet uit Silo hierheen worden gehaald. Dan zal de HEER in ons midden zijn en ons bevrijden uit de greep van onze vijanden.'

Numeri 21:4,5 godsbeeld:

... maar onderweg werd het volk ongeduldig. 5 'Waarom hebt u ons weggehaald uit Egypte?' verweten ze God en Mozes. 'Om ons in de woestijn te laten sterven? We hebben geen brood en geen water, en we kunnen dit ellendige eten niet meer zien.'

Jeremia 23:16-17 godsbeeld (van de valse profeten):

16 Dit zegt de HEER van de hemelse machten: Luister niet naar wat de (valse) profeten jullie verkondigen. Ze geven jullie valse hoop. Hun visioenen zijn hun eigen verzinsels, ze komen niet van de HEER. 17 Tegen hen die mij minachten durven ze te zeggen: "De HEER zegt dat het jullie goed zal gaan." En tegen ieder die zich door zijn koppige hart laat leiden zeggen ze: "Nee, onheil blijft je bespaard."

Johannes 9:1-2 godsbeeld (van de discipelen):

1 In het voorbijgaan zag Jezus iemand die al vanaf zijn geboorte blind was. 2 Zijn leerlingen vroegen: 'Rabbi, hoe komt het dat hij blind was toen hij geboren werd? Heeft hij zelf gezondigd of zijn ouders?'

Vul maar in:

Een '**joker-god**' moet altijd

Een '**sinterklaas-god**' moet altijd

Een '**vriendelijke oude man-god**' zal nooit

Een '**strengere rechter-god**' zal altijd

Hoe is de Here dan wel?

In Exodus 33 vraagt Mozes of Hij de 'heerlijkheid' van God mag zien. Dat betekent zoiets als: Here, hoe bent U? Laat het mij alstublieft weten en zien! We lezen dan dat God in een wolk neerdaalt en vlak langs Mozes voorbijgaat:

Exodus 34 6 De HEER ging voor Mozes langs en riep uit: 'De HEER! De HEER! Een God die liefdevol is en genadig, geduldig, trouw en waarachtig, **7** die duizenden geslachten zijn liefde bewijst, die schuld, misdaad en zonde vergeeft, maar niet alles ongestraft laat en voor de schuld van de ouders de kinderen en kleinkinderen laat boeten, en ook het derde geslacht en het vierde.' (Exodus 34:6-7)

Lesopzet

a. leerdoelen

Hoofd:

- Ze herkennen dat ons godsbeeld vaak eenzijdig is
- Ze kennen het tweede gebod.
- Ze kunnen aangeven wat de kern van beeldendienst is, en hoe ook wij vandaag daar vatbaar voor zijn.
- Ze weten dat je God goed kunt leren kennen door naar de Here Jezus te kijken.
- Ze weten wat het betekent dat God wil dat wij zijn beeld zijn

Hart

- Ze willen van harte God leren kennen zoals Hij zich in de bijbel heeft laten kennen.
- Ze willen zelf beeld van God zijn

b. lesopzet

Tijd	Theorie /werkvorm	Wie
19.00	Mentorkwartiertje:	
19.15	Terugkoppeling; introductie Begin met het lege hart te tekenen en vraag wie nog kort even kan uitleggen hoe dit te maken heeft met het eerste gebod. Vertel dan dat vanavond het tweede gebod aan de beurt is. Introduceer dat even met de volgende vragen: - Wat is het tweede gebod? - Heb je wel eens tegen dit gebod gezondigd? Kun je een voorbeeld geven. NB Dit gebod kan ver van ons af lijken te staan. De uitdaging van deze les is om met elkaar te gaan begrijpen, dat - dit gebod ook voor ons actueel is. - dit gebod bevrijdend is.	
19.20	Godsbeelden Deel kaartjes uit met daarop een “beroep” zoals: herder, politieagent, leraar, tovenaars, kapitein, dictator, sinterklaas, reis Leider, koning, soldaat, kunstenaar, sociaal werker, rechter. Vraag dan welk “beroep” ze bij God vinden passen. Laat ze allemaal een kaartje uitkiezen, en vervolgens hun keus toelichten. Bespreek de keuzes. Vraag: - wat voor effect heeft het vergelijken van God met een beroep? (Je vormt een concreet beeld van aspecten van hoe God is en werkt.) - zijn er beroepen die absoluut niet passen?	

	- zijn er beroepen, die precies weergeven wie God is. Leg uit dat we ons voortdurend beelden van God vormen, maar dat de werkelijkheid altijd veelzijdiger en groter is dan we in een beeld kunnen vatten.	
19.30	de betekenis van het tweede gebod Op het werkblad staat deze (of soortgelijke) afbeelding van een godenbeeld, met daarbij de volgende vragen: - waarom maakten/ maken mensen godenbeelden? - waarom zou het voor de Israëlieten een verleiding geweest zijn om toch godenbeelden te vereren? Laat ze even in tweetallen over die vraag nadenken. Inventariseer daarna de antwoorden. Leg nu uit dat de mensen toen ook wel begrepen dat god geen stierkalf was. De mensen geloofden in bovennatuurlijke machten. Die machten/goden werden weergegeven in de gestalte van b.v. een stierkalf (vanwege z'n kracht), en daar werden dan beelden van gemaakt. Dat had twee voordelen: 1) de godheid werd zichtbaar en tastbaar. Als je tot God wilde bidden dan wist je waar je naar toe kon: naar de tempel waar zijn beeld stond. Mensen hebben behoefte aan heilige plaatsen waar god dichtbij is. 2) de godheid werd hanteerbaar Een beeld kun je oppakken en meenemen, in je huis neerzetten, enz. Zo krijg je invloed op de aanwezigheid van God. Vraag of ze voorbeelden kunnen noemen van hoe mensen vandaag ook kunnen proberen om via beelden of voorwerpen invloed uit te oefenen op de machten of op God.	
19.35	Bijbelstudie 1 Samuël 4 Lees samen 1 Samuel 4 : 1-11. Het verhaal van Hofni en Pinehas en de ark. Laat ze daarna in tweetallen de volgende zin voor zichzelf afmaken (op werkblad) - Dit verhaal leert ons dat.....	

	En laat ze nadenken over de volgende vraag: Wat heeft dit verhaal met het tweede gebod te maken heeft. Bespreek de antwoorden. Stel nu de vraag: hoe kunnen wij in dezelfde fout vervallen als Hofni en Pinehas? Als ze er niet uitkomen geef dan zelf voorbeelden en vraag wat de overeenkomst is met 1 Sam 4. - voorbeeld 1. Je zit elke zondag in de kerk, en daarom denk je dat God jou wel goedgezind zal zijn. (alsof God zich laat dwingen vriendelijk te zijn door dat naar de kerk gaan) - voorbeeld 2 Je zegt: “Ik kan me niet voorstellen dat God zó hardvochtig is dat hij zo veel mensen zo lang zou laten boeten voor die ene zonde in het paradijs.” (jij maakt je een beeld van God dat jou goed uitkomt) - voorbeeld 3. Je zegt: Ik vindt het niet eerbiedig als er geklapt en gedanst wordt in de kerkdienst. Maar eigenlijk boedoel je: dat is niks voor mij.	
19.45	Wat is het probleem Leg ze de vraag voor: “Waarom accepteert God het niet als men hem dmv een beeld probeert te dienen?” Inventariseer de antwoorden. Leg samenvattend uit: Je mag van God geen beeld maken, want: 1) Hij is veel te machtig om zich te laten manipuleren. Je kunt Hem niet beïnvloeden door voorwerpen, prentjes, beelden of wat dan ook. 2) God is dichtbij gekomen. Je hoeft met Hem geen contact te zoeken via moeilijke omwegen. Hij is naar je toegekomen: in de Here Jezus, in zijn Woord, en Hij wil dat je naar Hem toekomt, door gewoon met Hem te praten in het gebed. Je kunt Hem vertrouwen want Hij houdt van je. Leg uit dat hier het bevrijdende van het gebod zit: je hoeft God niet te manipuleren of dichterbij te halen. Hij kent je, Hij houdt van je, Hij gaat met je om in woord en gebed, en woont in je hart! Lees nu samen vraag en antwoord 98 (werkblad) Leg uit dat de catechismus geschreven is in de tijd van de beeldenstorm. De kerken stonden vol beelden en afbeeldingen. En de kerkleiding verdedigde dat door te zeggen dat de mensen	

	daardoor veel van de bijbel konden leren. Wat vind je van het antwoord van de catechismus? Welke positieve les kun je volgens antwoord 98 uit het tweede gebod halen? (vorm je een beeld van God door steeds naar zijn Woord te luisteren)	
19.55	Jezus is hét beeld van God Leg uit: Hoe kunnen we God dan wel goed zien? We kunnen Hem goed zien wanneer we naar de Here Jezus kijken. Dan zien we Gods liefde voor de mensen maar ook Zijn boosheid over de zonde. Hij heeft ons zo liefgehad dat Hij Zijn Zoon heeft gegeven. Maar was ook zo boos dat Hij de zonden wel wilde straffen. Dat zie je ook bij het lijden en sterven van de Here Jezus terug. In de Here Jezus zie je pas echt wie God is.	
20.00	Prestatie: Bespreek samen hoe je deze les kort kunt samenvatten en op een dia kunt presenteren. Wie maakt dit keer de dia's? Kijk samen naar wat er tot nu toe is en bespreek of je er tevreden mee bent..	
20.15	Huiswerk: - deel de memorisatietekst uit - lees voor de volgende keer vraag en antwoord 100 van de catechismus. En beantwoord de volgende vraag: welke reactie roept dit antwoord bij je op? Sluiting	
Huis werk:	Huiswerk: - taken die verdeeld zijn voor de prestatie - uit het hoofd leren tekst memorisatiekaartje - Het bijbelleesrooster: * Psalm 22:23-32 Verlangen om Gods naam bekend te maken: herken je dat? * Ezechiël 36:16-23 Je kunt God naam ook beschadigen door je manier van leven. * Matteüs 28:16-20 Wat zegt het je dat de naam van de Vader, de Zoon en de Geest over je is uitgeroepen?	

	* Handelingen 11:19-26 Let op vers 26: de naam ‘christen’ was een griekse aanduiding voor volgelingen voor Christus. Wanneer je christen wordt genoemd draag je de naam van je Verlosser met je mee. * Handelingen 19:13-16 Een duidelijk voorbeeld van misbruik van de naam van de Here Jezus. * Openbaring 13:1-6 Satan mobiliseert krachten die de naam van God lasteren. * 1 Petrus 4:12-16 Draag de naam van Christus tot eer van God.	
--	---	--

c. benodigde materialen

- kaartjes met beroepen
- memorisatiekaartje

d. suggesties

zingen: Ps 33; Ps 86; Ps 97; Gz 160; Gz 176a:2 en 4; Gz 176b:1-2; E&R 161

bijbelgedeelten: Exodus 32; Deut.4; 1 Samuël 3-4; Jes 44

belijdenis: HC znd 35

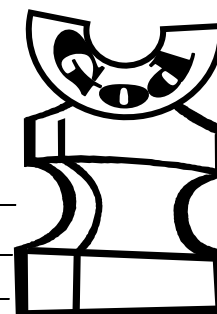
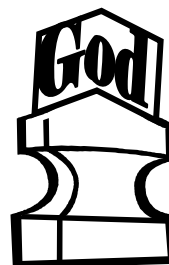
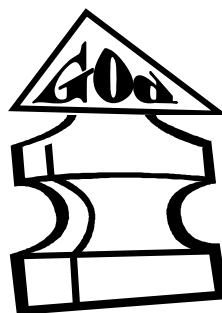
e. evaluatie

1	In hoeverre leerdoelen gehaald?				
		--	-	+	++
	1 - Ze kennen het tweede gebod.				
	2 - Ze kunnen aangeven wat de kern van beeldendienst is, en hoe ook wij vandaag daar vatbaar voor zijn.				
	3 - Ze weten dat je God goed kunt leren kennen door naar de Here Jezus te kijken.				
	4. - Ze willen van harte God leren kennen zoals Hij zich in de bijbel heeft laten kennen.				
2	Opmerkingen mentor/ catecheet				
3	Wat moet de volgende keer anders				

Godsbeelden

blok D - nivo 2 - avond 5

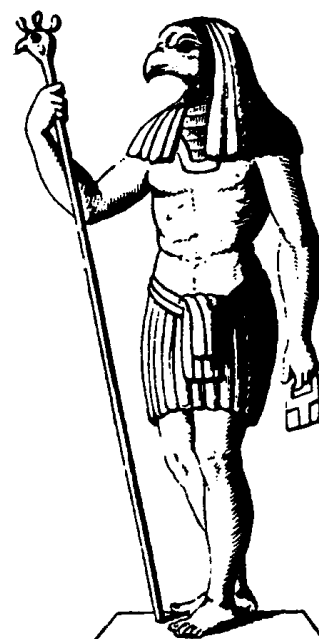

Tijd	Wat gaan we doen
19.00	Mentorkwartiertje
19.15	Terugkoppeling en introductie
19.20	Godsbeelden
19.30	De betekenis van het tweede gebod
19.35	Bijbelstudie 1 Samuël 4
19.45	Wat is het probleem – vraag en antwoord 98 HC
19.55	Jezus is het beeld van God
20.00	Prestatie
20.10	Huiswerk en sluiting

De betekenis van het tweede gebod

Waarom maakten/ maken mensen godenbeelden?

Waarom zou het voor de Israëlieten een verleiding geweest zijn om toch godenbeelden te vereren?

Bijbelstudie 1 Samuël 4

Dit verhaal leert ons dat.....

Wat heeft dit verhaal met het tweede gebod te maken?

Wat is het probleem

Vraag en antwoord 98 HC:

of

Maar zou men de beelden als 'boeken der leken' in de kerken mogen toelaten?

Nee, want wij moeten niet wijzer zijn dan God, die zijn christenen niet door stomme beelden, maar door de levende verkondiging van zijn Woord wil laten onderwijzen.

Aantekeningen:

Huiswerk

Uitgedeelde memorisatietekst

Eventuele opdrachten voor de prestatie

Lees voor de volgende keer vraag en antwoord 100 van de catechismus en beantwoord de volgende vraag:

Welke reactie roept dit antwoord bij je op?

Bijbelleesrooster -----

Psalm 22:23-32

Verlangen om Gods naam bekend te maken: herken je dat?

Ezechiël 36:16-23

Je kunt God naam ook beschadigen door je manier van leven.

Matteüs 28:16-20

Wat zegt het je dat de naam van de Vader, de Zoon en de Geest over je is uitgeroepen?

Handelingen 11:19-26

Let op vers 26: de naam 'christen' was een Griekse aanduiding voor volgelingen voor Christus. Wanneer je christen wordt genoemd draag je de naam van je Verlosser met je mee.

Handelingen 19:13-16

Een duidelijk voorbeeld van misbruik van de naam van de Here Jezus.

Openbaring 13:1-6

Satan mobiliseert krachten die de naam van God lasteren.

1 Petrus 4:12-16

Draag de naam van Christus tot eer van God

**Ik geloof in God zoals
een blinde gelooft in
de zon:**

**niet omdat hij haar
ziet, maar omdat hij
haar voelt.**

Visje

WWW.VISJE-POSTERS.NL

